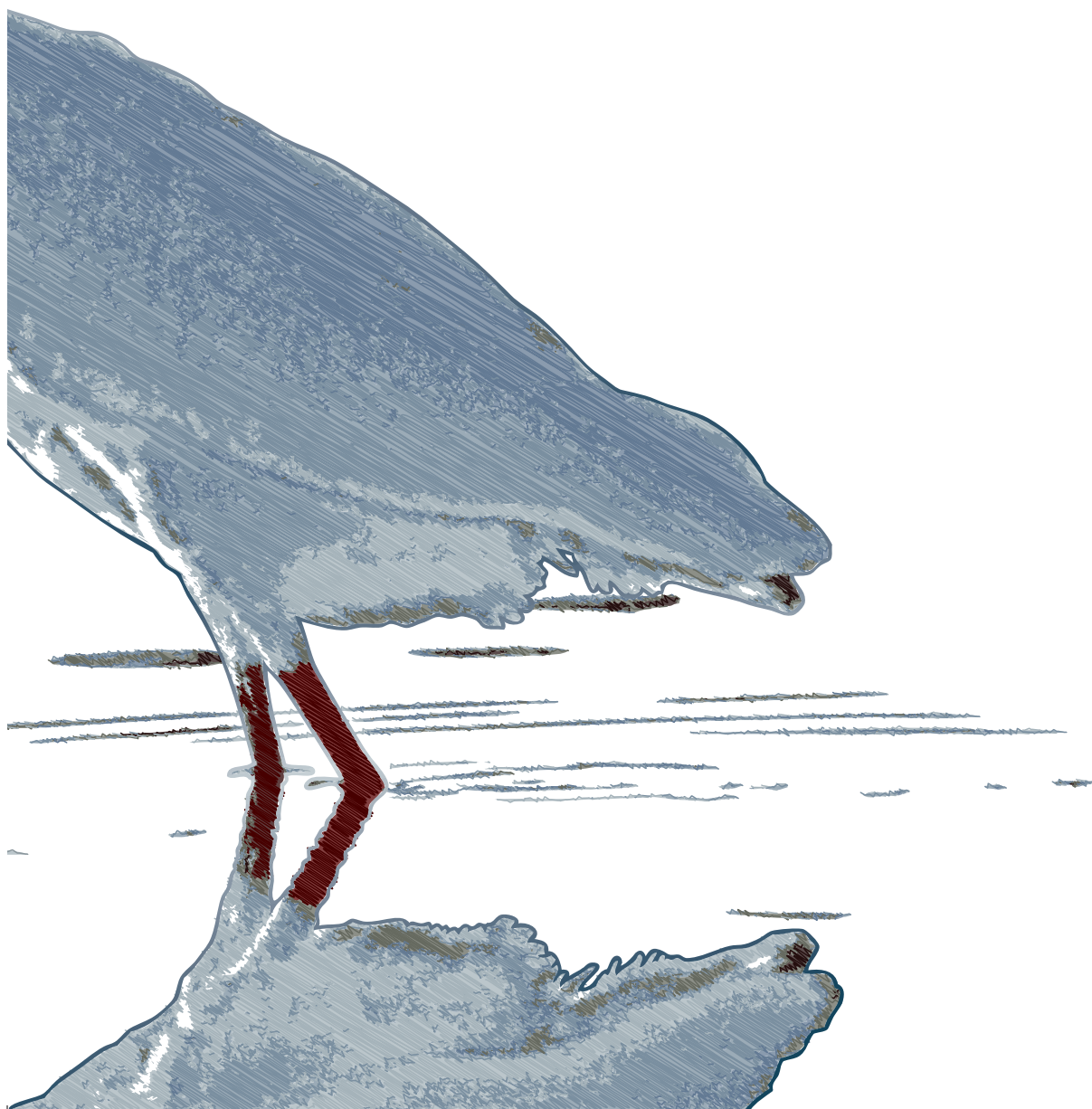

ЛЕТО / SUMMER

ЉЕТО

Љето долази са врућинама и несносним јатима комараца. За разлику од осталих годишњих доба, оно се не да тако лако и јасно одредити у природњачком смислу. Више је некако тих прелазак касног прољећа у рану јесен, јер се не дешава ништа што није започето у прољеће и што неће бити завршено у јесен. Једине новости доносе неке биљке које процвјетају тек љети, попут водољуба *Butomus umbellatus* L. 1753. На воћкама и травама углавном дозријевају плодови зачети још у прољеће, баш у правом тренутку да нахране небројена гладна уста и кљунове свакојаким младунаца који су у међувремену угледали овај свијет. Посебно су добро дошли сочни зрели плодови дудова и трешања пуни шећера и витамина.

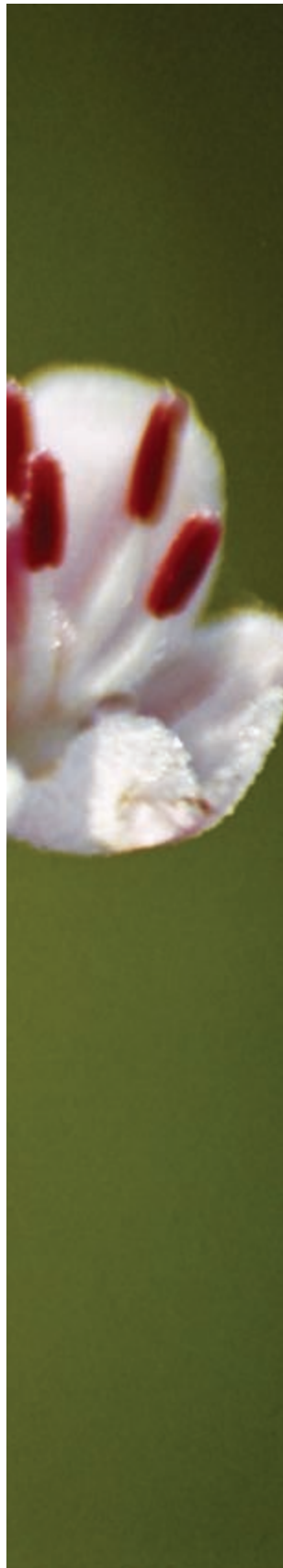
ЛИЈЕВО
Осматрачница над језером Луг

SUMMER

The summer comes along with the heat and unbearable mosquito swarms. Unlike other seasons, it is not so easily and clearly determined in the sense of the natural history. It is more a quiet transition of the late spring into early autumn since there is nothing going on there that hasn't started in spring and won't be finished in autumn. The only news is brought by some plants that bloom only in summer, for example Flowering Rush *Butomus umbellatus* L. 1753. Fruits that were mostly impregnated in spring ripe on the fruit trees and grass, right on time to feed countless hungry mouths and beaks of various young animals that were brought to this world in the meantime. Juicy, ripe mulberry fruits and cherries, filled with sugar and vitamins are especially welcomed.

LEFT
Observatory post above lake Lug

За то вријеме водоземци, гмизавци, птице и сисари углавном само настављају оно што су већ започели у прољеће. Млади мали водењаци прождиру све што стигну и полако расту, уколико и сами не буду прогутани, док њхови родитељи још само гледају како да сачувају сопствену главу и што боље се натове за надалазеће раздобље мировања. Исто је и са пуноглавцима зелене и језерске жабе. Ови други каткада и не успеју метаморфозирати у одраслу јединку до почетка зиме, па једноставно презиме као ларве.

ЛИЈЕВО

Водољуб (*Butomus umbellatus*) – заиста воли воду и никад не расте далеко од ње

ДЕСНО

Велико јато црних лиски (*Fulica atra*)

In the mean time, amphibians, reptiles, birds and mammals mostly just continue with the activities they have already started in spring. Little, young newts gorge with everything they can find and grow slowly, unless they are eaten themselves, while their parents worry only how to stay alive and how to get fat as much as possible for the upcoming inaction period. It is similar with the tadpoles of Edible Frog and Marsh Frog. The latter sometimes fail to metamorphose into the grown frogs until the beginning of the winter, so they just hibernate as larvae.

LEFT

Flowering Rush (*Butomus umbellatus*) – really likes the water and never grows far from it

RIGHT

A large flock of (Eurasian) Coots (*Fulica atra*)

Пуноглавци црвеногрбих мукача, напротив, брже расту, па њихови родитељи могу себи допустити луксуз још једног легла прије него што буде прекасно.

Више легала имају и барске корњаче. Прва могу положити већ средином маја. У њима су, по свој прилици, јаја која су оплођена још прошле године.

On the contrary, Fire-bellied Toad's tadpoles grow faster and their parents can have a luxury of another hatch before it gets too late.

European Pond Terrapins have several lairs as well. They can lay the first ones already in the middle of May. By all accounts, these may contain eggs that have been fertilized last year.

ЛИЈЕВО

Црне лиске (*Fulica atra*) се одмарају на спруду

ДЕСНО

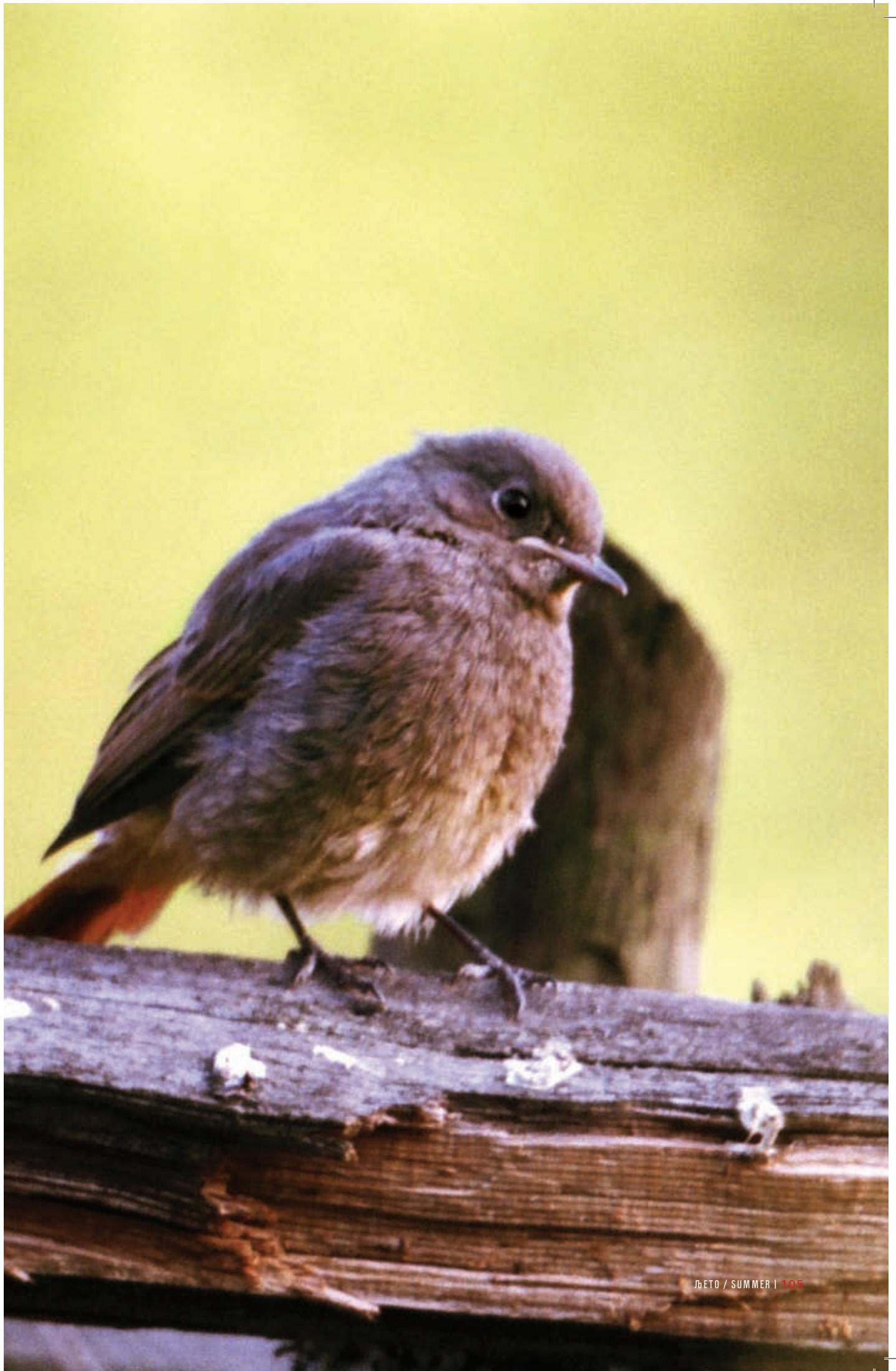
Планинска црвенрепка (*Phoenicurus ochruros*)

LEFT

(Eurasian) Coots (*Fulica atra*) are resting on the sandbank

RIGHT

Black Redstart (*Phoenicurus ochruros*)

Концем јуна наступа раздобље полагања другог легла, а у јулу трећег. У сваком пологу просјечно се налази 5 до 10 јаја дугачких око 3 цм. Јаја се одлажу у јамице дубоке око 10 цм, које женка ископа задњим ногама, а да би размекшала тло, она га неколико пута прска течношћу из свог цријева. Јаја се развијају 2 до 3 мјесеца, зависно од просјечне температуре околине. Нетом излежене корњачице, још са жуманчаном врећицом на трбуху, у зидовима гнијезда ископају за себе коморице у којим обично остају све до следећег пролећа.

ЛИЈЕВО

Дивља патка глувара (*Anas platyrhynchos*) на опрезу, јер пачићи су уз њу

At the end of June, they lay their second lair and the third one in July. Every nest egg contains in average 5 to 10 eggs, each around 3 cm long. The eggs are laid in small approx. 10 cm deep pits dug up by a female with her rear legs. In order to soften the ground, she sprays it several times with a liquid from her intestine. The eggs develop for some 2 to 3 months, depending on the average environmental temperature. Just recently hatched little Terrapins, still with the yolk-bag attached to their bellies, dig up small chambers in the pit walls and stay inside until the next spring.

LEFT

Mallard (*Anas platyrhynchos*) on watch, because ducklings are with her

Тек онда излазе напоље примјетно нараставши и ојачавши на рачун резерви из жуманчане врећице. Рјеђе изађу из гнијезда још исте јесени.

Иначе, барска корњача је ванредно прилагођена за живот у воденој средини. Изврсно плива и рони, а под водом обично остаје по 15 до 20 минута. Међутим, експериментално је утврђено да може издржати под водом и до два часа, при температури од 18°C [Банников (ed), 1985]. Хране се првенствено инсектима и другим зглавкарима који живе у води и на копну. Такође једу водоземце, глисте и мекушце.

ЛИЈЕВО
Мали гњурац (*Tachybaptus ruficollis*) гости се дебелом глистом

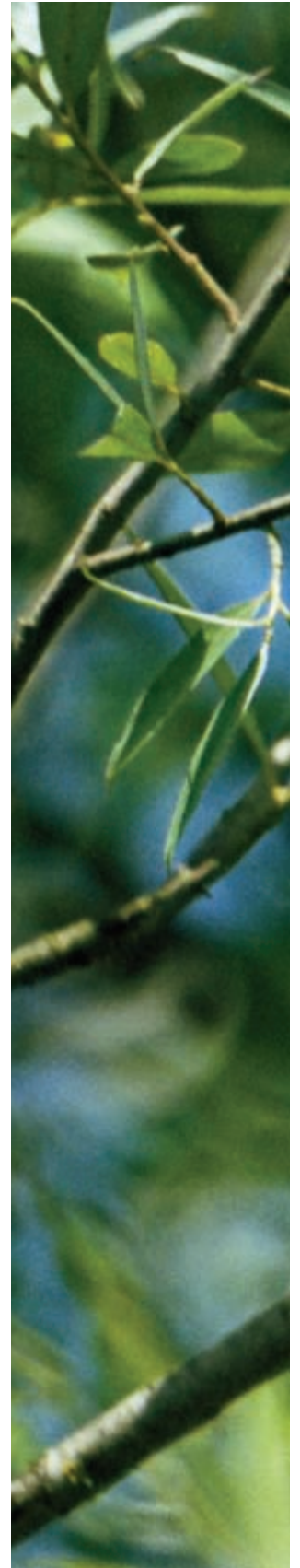
ДЕСНО
Мужјак русог сврчка (*Lanius collurio*) у хладовини

Only then do they go out, having grown noticeably and having strengthened from the deposits of the yolk-bag. Rarely, they go out from the nest the same autumn.

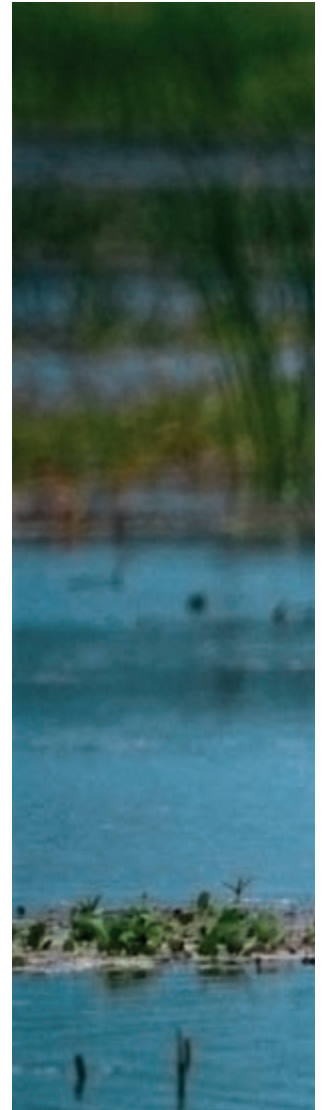
Normally, the European Pond Terrapin is perfectly adjusted to life in water. It is a wonderful swimmer and diver, and usually stays under water for some 15 to 20 minutes. However, it has been experimentally proven that it can stay under water for up to two hours, at the temperature of 18°C [Банников (ed), 1985]. They predominantly feed on insects and other Arthropoda living in water and on land. They also eat amphibians, worms and molluscs.

LEFT
Little Grebe (*Tachybaptus ruficollis*) is feasting with a fat worm

RIGHT
A male of Red-backed Shrike (*Lanius collurio*) in shade

Иако се дуго мислило супротно, риба има безначајан удио у исхрани барских корњача. Осим тога, оне хватају само болесну и повријеђену рибу – здраву не могу, тако да су оне заправо веома корисне у рибњацима. Своја јаја, 6-23 по једном полу, концем јуна и у јулу одлажу и оплођене женке змија рибарица. Јаја су врло крупна – 30-45 mm x 20-25 mm. Полажу их испод камења, у старим глодарским јазбинама и свакојаким другим шупљинама, али посебно цијене гомиле органског

отпада који труне, јер је у њему због бактеријског разлагања повишена температура, па се замци у јајима брже и лакше развијају, штедећи драгоцену енергију за растење.

Лијево

Млади гак (*Nycticorax nycticorax*) – до пуне зрелости промијениће још два перјана руха

Десно

Сива чапља (*Ardea cinerea*)

Even though it was long thought otherwise, the fish has an insignificant role in the European Pond Terrapin's diet. Besides, they only catch sick and injured fish – they cannot catch the healthy ones, so they are actually very useful for the Fishponds. Impregnated females of Dice Snakes also lay their eggs, 6-23 per nest egg, at the end of June and in July. The eggs are very big - 30-45 mm x 20-25 mm. They lay them under the rocks, in old rodent dens and various other holes but the piles of rotting organic waste are

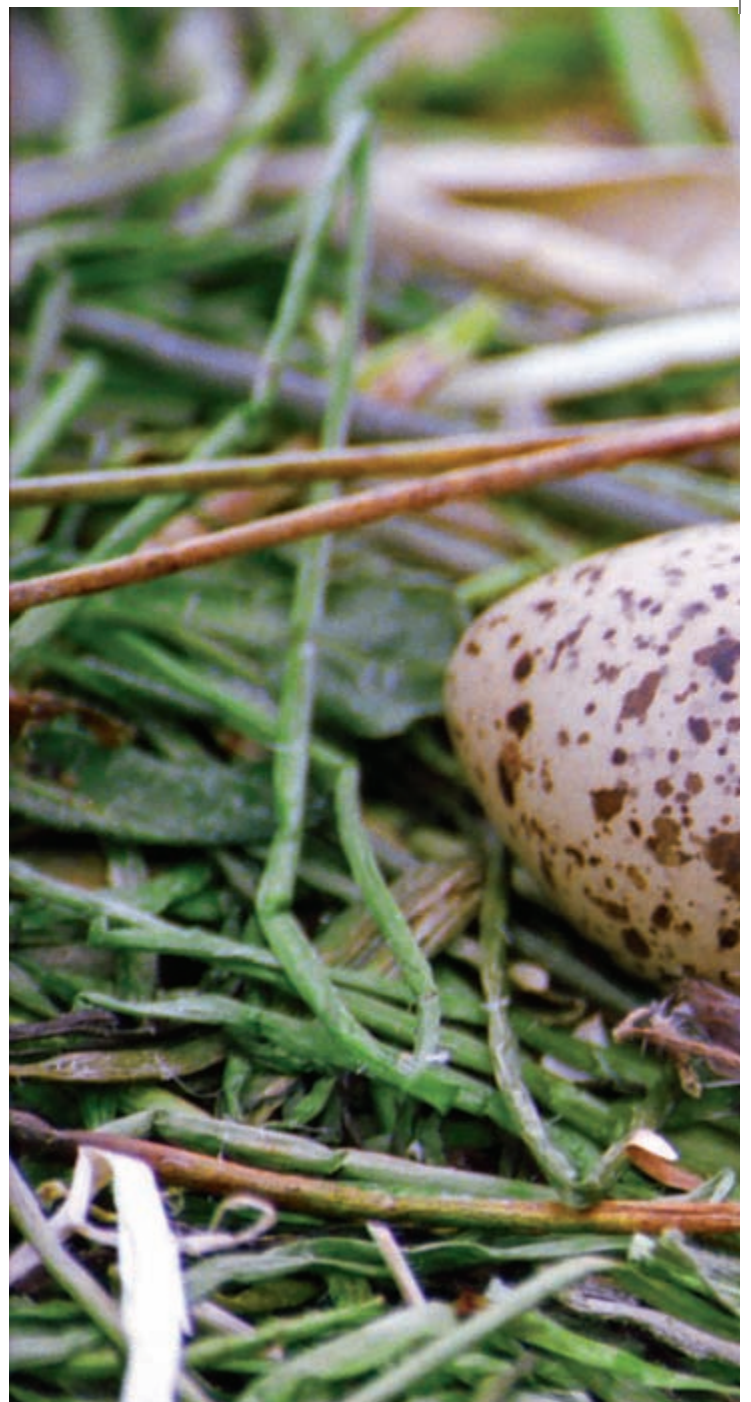
prized highly because there, due to the bacterial decomposition, the temperature is increased and the embryos inside the eggs develop more quickly and easily saving precious energy for growth.

LEFT

A Young (Black-crowned) Night Heron (*Nycticorax nycticorax*), will change two sets of feathers until it reaches the maturity

RIGHT

A Grey Heron (*Ardea cinerea*)

На таквим мјестима, која посебно цијене, јаја положи и по више женки, неријетко заједно са сродним змијама бјелоушкама *Natrix natrix* (L. 1758), с којима увелико дијеле и животни простор. Младунци из гнијезда излазе већ у августу.

Долазак на свијет новог нараштаја змија рибарца нимало не радује узгајиваче рибе, јер оне сасвим оправдано носе своје име – хране се превасходно рибом, већином ситном млађи дужине 20-30 mm, али могу прогутати и рибице

дужине до 120 mm. Иначе, ако рибарица ухвати велику рибу, брзо је износи на обалу, гдје јој је лакше да је савлада и прогута. Но, ако је не успије прогутати, једноставно је одбаца на лицу мјеста.

ГОРЕ ЛИЈЕВО
Бјелобрада чигра (*Chlidonias hybridus*) се одмара на гнијезду

ДОЛЕ ЛИЈЕВО
Бјелобрада чигра (*Chlidonias hybridus*), други птић је прокљувао

ДЕСНО
Трећи птић се пили из јајета: Чекајте и мене!

At those highly prized places, several females lay their eggs, often together with their relatives Grass Snakes *Natrix natrix* (L. 1758) with whom they share the living space as well. The young come out of the nest already in August.

Coming to the world of the new generation of Dice Snakes does not make the fish breeders happy because their name is well earned – they feed mainly on fish, mostly on small, 20-30 mm long young fish, but they can also swallow up to 120

mm long fish. Normally, if a Dice Snake catches a big fish, it takes it to the shore where it is easier to overcome and swallow it. However, if it is unsuccessful in swallowing it, it just tosses it away on spot.

UPPER LEFT
A Whiskered Tern (*Chlidonias hybridus*) is resting in the nest

LOWER LEFT
A Whiskered Tern (*Chlidonias hybridus*), another young bird just emerging

RIGHT
The third young bird hatching from an egg – Wait for me!

Рибарице, поред тога, једу жабе и пуноглавце. Врло ријетко улове и по којег малог сисара или птицу.

Младунци видре већ су изашли из брлога и до миле воље се играју скривача, трчкарају, пливају и роне заједно с родитељима. Иако ће родитељи водити рачуна о њима и до краја зиме, те игре су им веома важне, јер кроз њих усавршавају ловне технике и упознају правила понашања која важе у свијету видри.

ЛИЈЕВО
Бјелобрада чигра (*Chlidonias hybridus*) слијеће у гнијездо са четири младунца

ДЕСНО
Бјелобрада чигра (*Chlidonias hybridus*) са младунцем

НА СЛИЈЕДЕЋЕ ДВИЈЕ СТРАНЕ
Бјелобрада чигра (*Chlidonias hybridus*) у лету

Beside that, the Dice Snakes also eat frogs and tadpoles. Rarely, they catch some smaller mammal or a bird.

The young of the Common Otter have already left their lairs and are playing hide-and-peek all they want, run around, swim and dive with their parents. Even though the parents will take care of them even until the end of the winter, those games are very important because they are used for perfecting the hunting techniques and getting to know the rules of behavior in the world of Otters.

LEFT
A Whiskered Tern (*Chlidonias hybridus*) landing on the nest with four young birds

RIGHT
A Whiskered Tern (*Chlidonias hybridus*) and the nestling

ON NEXT TWO PAGES
A Whiskered Tern (*Chlidonias hybridus*) in flight

За то вријеме младунци ондатре пролазе врло скраћену животну школу. Они морају само да науче шта ваља за јело, чега се треба клонити и од чега бјезати, а онда “куда који мили моји”! Њихови родитељи немају баш времена за разбацивање, јер ваља подићи још једно до два легла.

Као што рекосмо, већ се и код птица излегла већина младунаца, па њихови родитељи имају пуне руке посла да напуне вјечито разјапљене кљунове свог прождрљивог потомства, а неки

несрећни парови црвендаћа, трстењака, царића и сл. сатиру се, богме, кљукајући кукавичиног птића. Но, и код неких птица, поготово код пјевица, тај посао се заврши довољно брзо да имају времена за подизање још једног нараштаја.

ЛИЈЕВО

Бјелобрада чигра (*Chlidonias hybridus*) у заморној потрази за храном

СРЕДИНА

Бјелобрада чигра (*Chlidonias hybridus*), женка, мужјак и један младунац на гнијезду

ДЕСНО

Сад су сви на окупу

At that time, the young of Muskrat go through significantly shortened school of life. They only need to learn what is good to eat, what to stay away from and what to run away from and then – everyone for him/her self. Their parents have no time to waste; they have to raise one to two more lairs.

As we have said, the most of the bird young ones have already hatched so their parents have a handful trying to fill permanently opened beaks of their greedy offspring while some unfortunate

pairs of (European) Robins, Reed Warblers, Wrens and others are working their fingers to the bone stuffing the Cuckoo's young. However, some birds, especially singing birds, finish the job quickly enough to have time to raise another generation.

LEFT
A Whiskered Tern (*Chlidonias hybridus*) in a tiring search for food

CENTER
A Whiskered Tern (*Chlidonias hybridus*) - a female, a male and a young bird in the nest

RIGHT
All have gathered now

На Бардачи то успијевају, између осталог, и типично мочварне птице: мали гњурци, барски пјетловани, прдавац, барска кокица, црна лиска, водомар (и поред почетног заостајања!), жута пастирица, бијела сјеница, мочварна стрнадица итд.

ГОРЕ ЛИЈЕВО

Бијела рода (*Ciconia ciconia*) – поглед с висине

ДОЛЕ ЛИЈЕВО

Пар бијелих рода (*Ciconia ciconia*) – А гдје су наше бебе?

ДЕСНО

Бијела рода (*Ciconia ciconia*) – ипак је љепше на Бардачи него на димњаку

In Barđača, among others, some typically marsh birds like Little Grebes, Water Rails, Corncrakes, (Common) Moorhens, (Eurasian) Coots, (Common) Kingfishers (never mind the initial lagging!), Yellow Wagtails, (Eurasian) Penduline Tits, (Common) Reed Buntings, etc. manage to do exactly that.

UPPER LEFT

A White Stork (*Ciconia ciconia*) – a view from above

LOWER LEFT

A pair of White Storks (*Ciconia ciconia*) – And where are our babies?

RIGHT

A White Stork (*Ciconia ciconia*) – it is better to be in Barđača then on a chimney

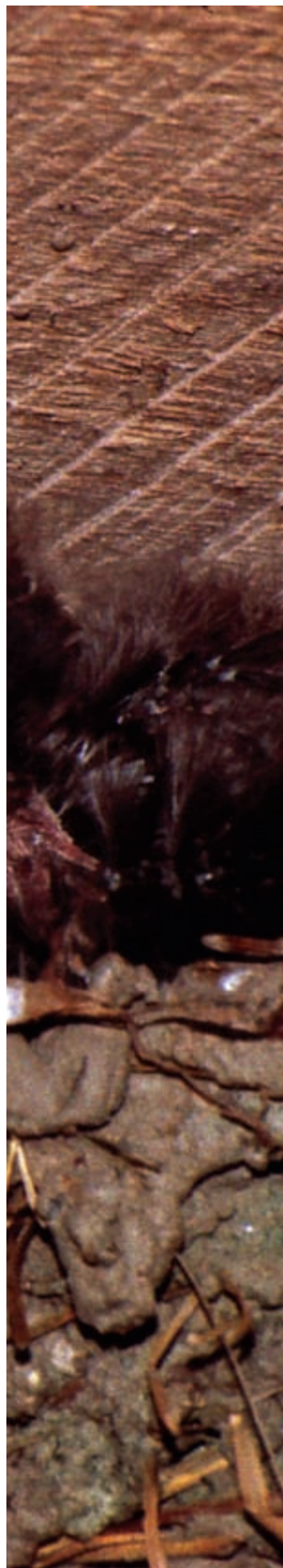

С почетком љета у мјешовитој колонији галебова и чигри, уз уобичајену дреку и свађе, нагло почиње да расте и ужурбаност у ваздушном саобраћају. Наиме, младунци галебова већ су се излегли и стално траже још хране, а сад им се придружују и младунци чигри.

НА ПРЕТХОДНЕ ДВИЈЕ СТРАНЕ
Бијеле роде (*Ciconia ciconia*) у потрази за храном на Утвају

ЛИЈЕВО
Сеоска ластва (*Hirundo rustica*) храни младунце на гнијезду

ДЕСНО
Сад је већ боље...

As the summer begins, inside the mixed colony of Gulls and Terns, along the usual noise and fights, suddenly there is an increased haste in the air traffic. Namely, the Gull's young have already hatched and they constantly ask for more food. Now, they are joined by the Tern young ones too.

ON TWO PREVIOUS PAGES
White Storks (*Ciconia ciconia*) in search for food at Utvaj

LEFT
Barn Swallow (*Hirundo rustica*), feeding young ones in the nest

RIGHT
Now, it is better...

И једни и други су врло слични, само су галепчићи већи и имају дебљи кљун боје меса, док су чигрићи ситнији и имају сасвим црн и шиљат кљун. Пиле се прилично голуждрави, а на врху кљуна им се добро види бијела квржица којом су поломили љуску јајета да би се излегли. Ускоро се осуше и заодјену паперјем са изврсном маскирном шаром, а квржица са кљуна отпадне за пар дана. Мада не воле да се удаљавају из гнијезда, одлично пливају и у случају опасности могу врло брзо да побјегну и вјешто се сакрију.

ЛИЈЕВО
Сеоска ласта (*Hirundo rustica*) – одмор градитеља

ДЕСНО
Младунче сеоске ласте почиње да учи

They both look very much alike, only the young Gulls are bigger and have thicker beaks of the color of the flesh, while the young Terns are smaller and have a completely black and pointy beak. They hatch pretty much featherless with the white lump used for breaking the egg shell during hatching fairly visible at the top of their beaks. Soon, they dry up and get dressed in down with a magnificent camouflage pattern, and the lump falls off their beaks within days. Even though they do not like to move away from the nest, they are excellent swimmers and in case of any danger they can run fast and hide skillfully.

LEFT
A Barn Swallow (*Hirundo rustica*) – the rest of the builders

RIGHT
Young Barn Swallow starting to learn

Ипак, мора се признати да се таква ситуација веома ријетко деси, јер су галебови и чигре одлични родитељи. Они веома храбро и одлучно заједнички бране читаву колонију, чак и по цијену да угрозе сопствени живот.

У данашње вријеме огромна већина птица на Бардачи веома је плашљива и клони се човјека колико год може. Мора се признати – с пуним правом. Изложене су убијању и сваковрсном узнемиравању готово на сваком кораку.

ЛИЈЕВО
Уз маму је најсигурније...

ДЕСНО
Радници хране рибе, а галебови (*Larus ridibundus*) се „гребу“

However, one must admit that such situation is rare because both Gulls and Terns are wonderful parents. Together, they boldly and decisively defend the whole colony, even at the cost of risking their own lives.

Nowadays, the great majority of birds in Bardača are very shy and they stay away from people as much as possible. One must admit – rightfully so. They are subjected to killings and harassments of all kinds everywhere they go.

LEFT
It is safest with mom...

RIGHT
Workers are feeding the fish, while Black-headed Gulls (*Larus ridibundus*) are “profiting”

Ловци из чисте забаве лове разне патке, гуске, фазане, грлице, голубове гривњаше, криволовци убијају разне шљуке, спрутке, жаларе и слично, као и ситне птице пјевнице ради продаје на италијанском тржишту, гдје су оне посебно цијењена посластица, а рибочувари пуцају на чапље и вранце ради одбране узгојне рибе. Користе и некакве “топове” за плашење птица. Сјечом шуме, кошењем барске вегетације, па и самим кретањем кроз гњездилшта, човјек такође нарушава њихов мир. То дјелује

не само на припаднике врста које су непосредно угрожене него и на већину осталих врста. Но, неколицина привилегованих врста не само да нема разлога да се плаши човјeka него оне још и траже његово друштво.

Лијево

Црвенокљуни лабуд (*Cygnus olor*) међу локвањићима (*Nymphoides peltata*) налази много хране

Десно

Мужјаку црвенокљуног лабуда (*Cygnus olor*) црна кврга на кљуну даје „интелектуални“ израз

For sheer pleasure, the hunters hunt various Ducks, Geese, Pheasants, Turtle Doves, Wood Pigeons, the poachers kill various Snipes, Redshanks, Plovers, etc. as well as the small singing birds for sale at the Italian markets where they are considered a huge delicacy, and the fish wardens shoot at Herons and Cormorants in defense of the cultivated fish. They also use some kinds of “cannons” to scare away the birds. By cutting the forest, mowing the marsh vegetation and even by just moving through the nesting places, men disturb their peace.

It affects not only the members of immediately endangered species but also the majority of other species. However, a few privileged species haven't got a reason to fear men, namely they seek the company of men.

LEFT
Among Fringed Water-lilies (*Nymphoides peltata*) a lot of food can be found

RIGHT
A large black bump on the beak gives a male of Mute Swan (*Cygnus olor*), an “intellectual” look

ГОРЕ ЛИЈЕВО

Да би перје било здраво и лијепо, мора се редовно његовати

ДОЛЕ ЛИЈЕВО

Црвенокљуни лабуд (*Cygnus olor*), брижни родитељи васпитавају потомке

ДЕСНО

Породична „шетња“ црвенокљуног лабуда (*Cygnus olor*)

UPPER LEFT

For feathers to stay healthy and beautiful they have to be regularly groomed

LOWER LEFT

Mute Swan (*Cygnus olor*), proud parents are worrying how to educate them

RIGHT

A family “walk” of Mute Swans (*Cygnus olor*)

То су, прије свих, бијеле роде које човјек не само да толерише и не узнемирава него им неријетко и помаже да савију гнијезда у његовој близини. Како се гнијездо роде на имању сматра благословом, људи постављају старе колске точкове на стубове и друге погодне сталке не би ли их привукли у своја домаћинства. Нажалост, и поред неузнемиравања и рода је све мање на Бардачи. И сеоске ласте су исто тако омиљене. Своја гнијезда у виду балкончића од слијепљених куглица блата оне спокојно граде не само испод стреха сеоских кућа него и унутар стаја и других грађевина по сеоским домаћинствима.

Those are, before all others, the White Storks which are not only tolerated, but also often encouraged and helped by men to build the nests in their vicinity. Since having a Stork’s nest on one’s property is considered to be a blessing, people place old cart wheels on poles and other suitable holders in order to attract them to their households. Unfortunately, nevertheless being undisturbed, there are less and less Storks in Bardača. The Barn Swallows are also much loved. They complacently build their nests that look like little balconies made out of glued balls of mud not just under the canopies of the country houses but also inside the barns and other buildings at farm households.

Људи од давнина као да слуте колико им ласте добра чине хранећи се комарцима, мухама и другом летећом гамади, па готово свуда гледају на њих са великом благонаклоношћу. Што се тиче ласта, овакав став је сасвим оправдан.

НА ПРЕТХОДНЕ ДВИЈЕ СТРАНЕ
Вријеме је за излазак „тинејџера“

ЛИЈЕВО
Дуга над језером Луг

ДЕСНО
Рибњак Ракитовац – пејзаж за памћење

From ancient times, people seem to foresee the benefits that Swallows bring by eating mosquitoes, flies and other domestic vermin and, almost everywhere, look upon the Swallows with great kindness. When it comes to Swallows, this attitude is justified.

ON TWO PREVIOUS PAGES
It is time for “teenagers” to come out

LEFT
A rainbow over lake Lug

RIGHT
Fishpond Rakitovac – a memorable landscape

Штета само што се не схвата колико су и друге птице из истих разлога корисне. И велика сјеница, на примјер, потамани огромне количине инсеката и њихових ларви док исхрани своја два легла са по 5-11 младунаца годишње. Замислите само колико оба родитеља морају да почисте штеточина по шуми да би исхранили толика гладна уста. Понекад улијећу у своје удобно гнијездо, савијено у дупљи неког дрвета или чак у шупљем зиду, и по неколико пута у минути!

ГОРЕ ЛИЈЕВО

Мужјак чапљице (*Ixobrychus minutus*) је ухватио караша – али га неће подијелити с било ким

ДОЛЕ ЛИЈЕВО

Мужјак чапљице (*Ixobrychus minutus*) гута караша. Огроман залогај, али уз велику вољу . . . прође некако кроз грло.

ДЕСНО

Велика бијела чапља (*Egretta alba*) – не може остати гладна

It is only a pity that people do not understand that other birds are useful for the same reason. A Great Tit too, for example, kills countless insects and their larvae while it feeds its two lairs consisting of 5-11 young ones per year. Just imagine how many vermin both parents must exterminate from the forest to be able to feed so many hungry mouths. They sometimes fly to their comfortable nests, made inside some tree cavity or even inside of some hollow wall for several times in a minute!

UPPER LEFT

A male of a Little Bittern (*Ixobrychus minutus*) caught a Prussian Carp – but he won't share it with anyone

LOWER LEFT

A male of Little Bittern (*Ixobrychus minutus*) swallowing a Prussian Carp. An enormous bite, but with an enormous will . . . somehow it passes through the throat

RIGHT

A Great Egret (*Egretta alba*) – she cannot stay hungry

Како год било, ласте су у својим гнијездима по људским насељима добро заштићене готово од свега и воде прилично идиличан живот на Бардачи. Осим пацова *Rattus sp.*, који врло често нађу начина да нападну не само младунце у гнијезду него и одрасле током ноћи, главна невоља су им птичје ваши (текутови) и перождери који их гњаве дању и ноћу и могу озбиљно ослабити, па и упропастити младе.

Anyhow the Swallows are well protected from almost everything inside of their nests built on the human settlements and they lead a pretty idyllic life in Bardača. Apart from rats *Rattus sp.*, which often find a way to attack not only the young in the nest but also the adult birds during the night, the main trouble for them are Shaft Lice and Feather Mites that are bothering them day and night and that can seriously weaken and even ruin the young.

ЛИЈЕВО

Велика бијела чапља (*Egretta alba*) – за њу друштво „нижих“ не постоји

ДЕСНО

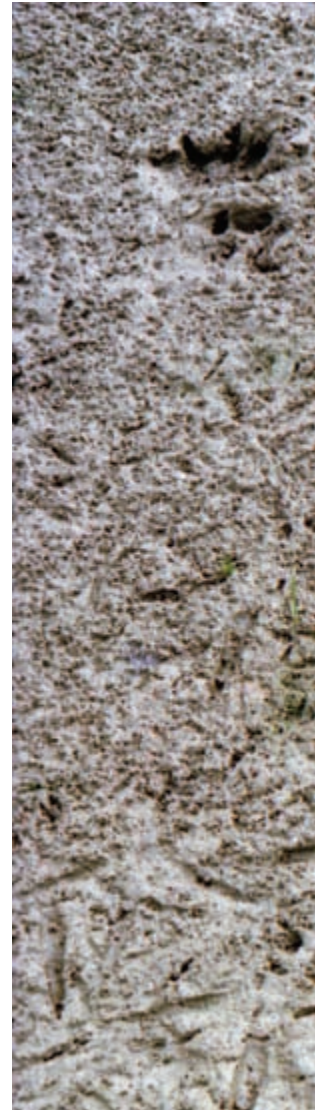
Мале бијеле чапље (*Egretta garzetta*) у часовима одмора

LEFT

A Great Egret (*Egretta alba*) – For her, a company of “smaller ones” does not exist

RIGHT

Little Egrets (*Egretta garzetta*) during times of rest

Колико год поједине активности на рибњаку угрожавају птице, има врста које ипак успијевају да извуку и неке непосредне користи од људи. Лето је вријеме када узгајивачи тове рибу и бацају велике количине хране у рибњаке. Ријечни галсбови као да само на то чекају па дрско облијећу око радника док они још сипају храну, пунећи гушу свиме што не потоне довољно брзо на дно.

Лабудови не журе. Они имају дугачке вратове и могу касније са

дна на миру прикупити понешто за себе. Лиске и све четири врсте патака, с друге стране, одлично роне, па и оне прикупе лијепу ужину када се увјере да је “ваздух чист”.

Лијево
Чекајући кишу

Десно
Свака „звјерка“ овдје покаже свој траг

На слиједеће двије стране
Исушено дно рибњака

As much as some activities at the Fishponds endanger birds, there are species which manage to get some immediate benefits from humans. Summer is the time when the breeders stuff the fish and throw large amounts of food in the fishponds. It is as if the Black-headed Gulls waited only for that, they boldly fly around the workers who are still throwing the food in, and stuff their necks with everything that doesn't fall to the bottom quickly enough.

Swans are in no hurry. They have long necks and can later on collect

bits and pieces from the bottom for themselves, in peace. On the other hand, Coots and all four duck species are excellent divers so they too collect a nice snack when the "air is clear".

LEFT
Waiting for the rain

RIGHT
Every "beast" shows its tracks here

ON NEXT TWO PAGES
Dried out fishpond bottom

Наравно, на тај начин птице баш и не доприносе узгоју товне рибе, а конкуренти су риби и за природне изворе хране, али треба имати у виду да оне униште огромне количине разних рибљих паразита и других штеточина, од којих су неки и сами прехранбени конкуренти риба. Уосталом, само су ријечни галесбови, црне лиске и патке глуваре нешто бројније, док се бројност гњездећих парова патака њорки и риђоглавки креће око педесетак, највише по стотињак, а патака кретаљки једва двадесетак на тако великом простору, тако да је укупна штета заиста мала. На крају крајева, на шта би личила бардачка језера без дражесних дисциплинованих конвоја патака са њиховим подмлатком?!

Of course, in this way birds don't really contribute to the breeding of fish and they are competition to fish when it comes to the natural food sources. However, one should keep in mind that they exterminate huge quantities of various fish parasites and other vermin that themselves are the competition to the fish for food. Anyway, only the Black-headed Gulls, (Eurasian) Coots and Mallards exist in greater numbers, while the number of nesting pairs of Ferruginous Ducks and (Common) Pochards is about fifty, maximum a hundred each, and of Gadwalls hardly some twenty in such a big area, so the total damage is indeed small. Finally, what would Bardača's lakes look like without the delightful disciplined lines of ducks and their offspring?!

ЛИЈЕВО

Мужјак дивље патке глуваре (*Anas platyrhynchos*) у потрази за драгом

ДЕСНО

Женка патке кретаљке (*Anas strepera*) у редовном обиласку језера

LEFT

A male of Mallard (*Anas platyrhynchos*) looking for a darling

RIGHT

Gadwall (*Anas strepera*) in regular tour of the lake

Како љето одмиче барске кокице, лиске и патке углавном већ увелико воде своје младе у воду и пливају с њима. И лабудићи су већ на води, само они имају и једну повластицу у односу на пачиће, лишчиће и остале мочварице – када им досади да пливају, они се једноставно попну мами на леђа и ту се сунчају као на неком пловећем острвцу. За разлику од својих родитеља, они су покривени сивим паперјем и доста су незграпнији од пачића, па је то дало повода за причу о Ружном Пачету. Чак и после прва два митарења остаће још прљаво сивкасти. Лијепо бијело перје израшће им тек идућег љета или јесени.

As the summer passes by, (Common) Moorhens, Coots and Ducks take their young into the water and swim with them. Young Swans are also already in the water, they just have one advantage compared to ducklings, young Coots and other swamp birds – when they get bored swimming, they simply climb on the mom's back and sunbath there as if on some floating island. As opposed to their parents, they are covered in grey down and are much clumsier than the ducklings. That provided the motif for the story of the Ugly Duckling. Even after two molts they will remain dirty-grayish in color. They will grow the beautiful white feathers only next summer or autumn.

ЛИЈЕВО
Мужјак патке риђоглавке (*Aythya ferina*)
- лијеп и уредан

ДЕСНО
Женка патке кркетаљке (*Anas strepera*),
ваља се повремено и мало протегнути

LEFT
A male of (Common) Pochard (*Aythya ferina*) - beautiful and tidy

RIGHT
Gadwall (*Anas strepera*), one should
occasionally stretch a little bit

И млади гњурци пругасто-црно-бијелих глава и вратова пењу се родитељима на леђа, али, за разлику од свих осталих познатих случајева код птица, они тамо остају и кад родитељи зароне! Штавише, прогоњени, одрасли обично зароне и пливају испод воде заједно с младунцима неријетко још прекривеним паперјем, који им се држе за леђа. За разлику од лабудова, морских гњураца (породица Gaviidae) и великих ронаца који носе младе на леђима само изнад водене површине, а у опности се окрећу противнику да би их одбранили, гњурци рачунају са способношћу да понесу свој подмладак у сигурност испод воде, тако да се, уколико млади остану иза њих, и не осврћу да их заштите.

ЛИЈЕВО
Језеро Превлака

The young Grebes, with the stripy-black-and-white heads and necks also climb on their parent's back but, unlike all other known cases in birds, they stay there even when they parents take a dive! Moreover, when hunted, the adults usually take a dive and swim under water together with the young, often still covered in down, hanging on to their backs. Unlike Swans, Red-throated Divers (Family: Gaviidae) and Goosanders which only carry the young above the water and, when in danger, turn to the enemy in order to defend them, the Grebes count on their ability to take their young ones to safety, under water, so, provided that the young stay behind them, they do not even turn around to protect them.

LEFT
Lake Prevlaka

Иако се не гнијезди на Бардачи, велика бијела чапља је скоро преко цијелог љета у мањем броју присутна на рибњацима. Није истраживано о чему се ради, али вјероватно су то заостали неспарени примјерци који се потуцају у потрази за храном. Мала бијела чапља се некада, као што рекосмо, у великом броју гнијездила и могла се посвуда видјети како вреба ситнији плијен: разне крупније водене инсекте, водењаке, пуноглавце, жабице, па и понеку мању рибу.

ЛИЈЕВО
Бјелобрада чигра (*Chlidonias hybridus*) и око соколово...

ДЕСНО
... и брзина

Even though it doesn't nest in Bardača, the Great Egret is present on the Fishponds in small numbers almost during the whole summer. This hasn't been researched, but it is probable that there are unpaired individual birds rambling around, looking for food. As we said, Little Egret used to nest in great numbers and could be seen everywhere preying for the smaller catch: various bigger water insects, newts, tadpoles, little frogs and even a smaller fish.

LEFT
A Whiskered Tern (*Chlidonias hybridus*) a hawk's eye...

RIGHT
... as well speed

Иако је мања од ње, чапљица може да прогута невјероватно велик плијен кад јој се укаже добра прилика. Тако од ње није сигурна ни повелика бабушка *Carassius auratus gibelio* (Bloch, 1783), ако се неопрезно приближи тршћаку. Повуци-потегни и кроз грло прође чак и риба величине мањег женског длана! Но, то је ипак рјеђи плијен.

Сиве чапље не гнијезде се на Бардачи, али у врло великом броју обилазе рибњачака језера и преко љета. Оне су једна од

најбронијих птица мочварица на Бардачи тако да имају знатно већу улогу у еколошком смислу у ланцима исхране, те су зато и значајније од врло сличних риђих чапљи које се гнијезде, али су далеко малобројније.

ЛИЈЕВО

И име обичној чигри (*Sterna hirundo*) говори о окретности

ДЕСНО

Креја (*Garrulus glandarius*) – њој ништа не промиче

Though it's smaller, the Little Egret can swallow incredibly big catch when the opportunity arises. Even the sizable Prussian Carp *Carassius auratus gibelio* (Bloch, 1783) is not safe if it comes too close to the reed. Push and pull, and even a fish size of a smaller female palm goes through the throat. But, such catch is a rare one.

Grey Herons do not nest in Bardača but visit the fishponds in great numbers during the summer too. They are some of the most abundant

marsh birds in Bardača and have significantly more important role in the ecological sense when it comes to the food chain and are, for that reason, even more important than the similar Purple Herons which do nest there but are by far sparser.

LEFT
Even the name of Whiskered Tern (*Sterna hirundo*) tells about her quickness

RIGHT
(Eurasian) Jay (*Garrulus glandarius*) – nothing passes by her unnoticed

И тако, док плодови на биљу зрију, а животињски младунци похађају школу живота у којој нема поправних испита, љето се ближи полако крају.

Већ почетком септембра сасвим непримјетно прве селице напуштају Бардачу наговјештавајући скори долазак јесени. Погодите ко први одлази? Наравно, ко би други ако не кукавице! Лако је њима кад су своје потомство безбрижно подвалиле на старање другима. Само десетак дана касније Бардачу напуштају и вуге. Оне се, додуше, саме поштено брину за своје потомство, али то обаве некако на брзу руку, па брже-боље стругну на југ. Убрзо за тим, уз прве јутарње магле, наступи јесен.

ЛИЈЕВО
Сивоглава подврста жуте пастирице
(*Motacilla flava cinereocapilla*)

ДЕСНО
Маслачци у сутону

And so, while the fruits ripen and the animal young ones are attending the school of life without makeup examinations, the summer is slowly coming to an end.

Already at the beginning of September, the first migratory birds inconspicuously leave Bardača, announcing the near arrival of autumn. Guess who is the first one to leave? Of course, who else than Cuckoos! It's easy for them, since they carelessly set up their offspring to somebody else's care. Only about ten days later, (Eurasian) Golden Orioles leave Bardača as well. Though they take a proper care of their offspring, they somehow do it quickly and escape south, the sooner the better. Soon after, with the first morning mists, the autumn arrives.

LEFT
Ashyheaded subspecies of Yellow Wagtail (*Motacilla flava cinereocapilla*)

RIGHT
Dandelions at sunset

